

Religionenes musikk på Internett

Innledende om nettstedet

Disposisjon

Oversiktsartikler

Musikk i hinduismen
Musikk i buddhismen
Musikk i jødedommen
Musikk i islam
Metodisk arbeid med religionenes musikk i KRL

Musikkeksempler

Musikkeksempler fra hinduismen
Musikkeksempler fra buddhismen
Musikkeksempler fra jødedommen
Musikkeksempler fra islam
Om musikkeksemplene

Innholdet

På nettstedet *Religionenes musikk på Internett* har vi samlet ressurser om religionenes musikk, først og fremst for å bidra til undervisningen i KRL. Nettstedet omfatter i første omgang to typer ressurser: Oversiktsartikler og musikkeksempler. Oversiktsartiklene tar for seg musikk i verdensreligionene, i første omgang buddhismen, hinduismen, islam og jødedommen. Senere vil forhåpentligvis kristendommen, humanismen og andre livssynstradisjoner også få sine oversiktsartikler og eksempler. Én oversiktartikkel tar også for seg hvordan en kan arbeide med denne musikken i KRL-undervisningen. Musikkeksemplene er lydfiler med musikk, fortrinnsvis knyttet til ritualer i religionene. Til musikkeksemplene hører korte kommentarer og forslag til elevaktiviteter.

Forfatterne og finansieringen

Ressursene på dette nettstedet er i hovedsak utviklet av Jon Skarpeid og Geir Winje. Jon Skarpeid arbeider som universitetslektor ved Universitetet i Stavanger og Geir Winje er førstelektor ved Høgskolen i Vestfold. Prosjektet er finansiert av Utdanningsdirektoratet.

Religionenes musikk

Rituell musikk: Å presentere og beskrive musikk knyttet til religiøse ritualer er sentralt på dette nettstedet. Vi kaller dette for rituell musikk.

Annen religiøs musikk: Mye musikk er knyttet til religion uten å være rituell. Musikkoratoriene i Europa, for eksempel Händels Messias, er gode eksempler på det. Det er musikk som har religiøs tekst og - i varierende grad - religiøst siktemål, men som ikke er knyttet til et bestemt ritual. På den annen side kan vi si at oppføringen av slike verk kan bli et ritual i seg selv. Det finnes også mye musikk, ikke minst populærmusikk, med tekster som på

ulike vis markerer en religiøs tilhørighet, for eksempel vers fra hellige skrifter eller tekster som omhandler religiøse fortellinger og forestillinger. Også ikke-rituell og ikke-tekstlig musikk kan kommunisere religiøse ideer eller verdier, for eksempel når elementer fra gregoriansk sang eller chanting integreres i nye sammenhenger.

Sekulær musikk: Ellers er mye av den musikken vi lytter på til daglig lite influert av religion, i hvert fall direkte. Likevel vil musikk, enten den er vestlig, østlig, arabisk eller indisk, influeres av moderkulturen og dens forestillingsverden, inkludert religion. Den franske strukturalisten Claude Levi-Strauss hevder faktisk at da religion ble trent i bakgrunnen i kjølvannet av renessansen og senere opplysningstiden, overtok den klassiske musikken den funksjon som de religiøse mytene hadde hatt i Europa. Av plasshensyn bruker vi ikke så mye tid på akkurat dette aspektet, men konsentrerer oss altså om spesifikk religiøs og i hovedsak rituell musikk.

Musikkinstrumenter

I oversiktsartikler og musikk eksempeler retter vi blant annet oppmerksomheten mot instrumentene det spilles på. Vi kommenterer selvsagt også det vokale. Både stemme- og instrumentbruk bidrar til å skape klanglig farge som setter stort preg på musikken. Vi trekker også frem noen karakteristiske musikkinstrumenter som i mindre grad brukes i spesifikke religiøse ritualer. Et eksempel er den indiske sitaren, som spiller liten eller ingen rolle i ritualer indisk religion, men som likevel er det kanskje mest berømte instrumentene fra India. I tillegg til det KRL-faglige vektlegger vi i enkelte tilfeller altså rent musikkfaglige forhold.

Musikkteori

I alle oversiktsartiklene og i enkelte av omtalene til musikk eksempeler gir vi musikkteoretiske omtaler og kommentarer. Disse kan sikkert oppleves som unødig avanserte for noen, men kan ha relevans for andre. Melodi, rytme og så videre kan være like aktuelle innfalsvinkler som det mer religionsfaglige.

Tekster

Det tekstlige innholdet i sjangrer og eksempeler er av og til oversatt, av og til referert eller kommentert.

Musikkens rolle og plass

I vår moderne tid har musikk en stor plass i kulturen, og de fleste har et uproblematisk forhold til musikk. Imidlertid har det ikke alltid vært slik i alle religiøse tradisjoner. Tvert i mot har det vært stor debatt om musikk skal være tillatt, særlig i buddhismen og islam. Vi har valgt å gjøre rede for disse forholdene i oversiktartiklene, siden debattene forklarer deler av dagens praksis. Vi har ellers valgt å poengtere ulike religiøse forestillinger og praksiser som kan kaste lys over forholdet mellom musikk og religion og musikkens rolle i religionene.

Musikkeksemlene

Det er selvsagt umulig å presentere all religiøs praksis som inneholder musikk på et nettsted som dette, men vi har plukket ut noen eksempler som vi synes er spennende og representative. Utvalget vårt kan forhåpentligvis stimulere til å finne ut mer på egen hånd. Til hvert musikkeksempel følger en liten tekst med faglige kommentarer til det enkelte eksempel. For å øke elevenes opplevelse, kunnskap og innsikt i møtet med religionenes musikk, gir vi også forslag til hvordan de kan arbeide med utgangspunkt i musikkeksemlene. Se også [oversiktsartikkelen om metodisk arbeid med religionenes musikk](#).

Å søke etter mer

Selv om musikkeksemlene på dette nettstedet gir noen smakebiter, er sikkert mange interessert i å høre mer. Noen ønsker kanskje å høre nærmere på visse instrumenter, mens andre vil utforske visse tradisjoner eller sjangrer i tillegg til hva dette nettstedet kan tilby. I tillegg til lydfiler kan en på nettet søke etter bilder av instrumenter, ritualer og annet relevant stoff. Ved søk på for eksempel Google kan en få mye informasjon ved å oppgi navnet på et instrument eller ritual. Til mange av betegnelsene fins det imidlertid ikke presise norske begreper, og sanskrit, pali, arabisk og andre aktuelle språk transkriberes på ulike måter – også i engelsk faglitteratur. Det kan altså være vanskelig å google på navn og begreper i denne sammenhengen. Vi oppgir derfor flere aktuelle betegnelser på instrumenter, ritualer og annet. På den måten vil vi bidra til mer presise søk.